

Holy Trientje

Van Anne-Gine Goemans verschenen eerder

Ziekzoekers
Glijvlucht
Honolulu King

Meld je aan voor onze nieuwsbrief om op de hoogte te blijven van
de nieuwste boeken van Ambo|Anthos uitgevers via
www.amboanthos.nl/nieuwsbrief.

Anne-Gine Goemans

Holy Trientje

Ambo|Anthos
Amsterdam

De auteur ontving voor het schrijven van dit boek
een projectsubsidie van het Nederlands Letterenfonds.

Nederlands
letterenfonds
dutch foundation
for literature

ISBN 978 90 263 3422 1

© 2019 Anne-Gine Goemans

Omslagontwerp Roald Triebels, Amsterdam

Foto auteur © Gerard Wessel

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

In liefdevolle herinnering aan mijn oudtante,
zuster Cypriana 'Trientje' Tel
(1913-2002).

Voor Megan Rice (1930),
waarschijnlijk de dapperste non
in de Verenigde Staten.

En natuurlijk voor
Flint, Wester, Lucy en John.
Mijn geluk.

Oh Lord, don't let them drop that atomic bomb on me

– Charles Mingus (1962)

Footnote to Howl

Holy! Holy! Holy! Holy! Holy! Holy! Holy! Holy! Holy! Holy! Holy!

Holy! Holy! Holy! Holy!

The world is holy! The soul is holy! The skin is holy! The nose is holy!

The tongue and cock and hand and asshole holy!

*Everything is holy! everybody's holy! everywhere is holy! everyday
is in eternity! Everyman's an angel!*

*(...) Holy the sea holy the desert holy the railroad holy the locomotive
holy the visions holy the hallucinations holy the miracles holy
the eyeball holy the abyss!*

*Holy forgiveness! mercy! charity! faith! Holy! Ours! bodies! suffering!
magnanimity! Holy the supernatural extra brilliant intelligent
kindness of the soul!*

– Allen Ginsberg (Berkeley 1955)

Proloog

'We gaan naar huis, Hanki Panki! Eindelijk naar huis!'

'I don't speak Dutch, mister Bertus. I'm from Japan.'

'Crazy Chinees. Is de boot nog steeds with us?'

'Yes, mister Bertus.'

'En doe you hear the sail kleppering in de wind?'

'Yes, I can hear it. It's really beautiful... Godverdomme kut met bommen!'

'Haha, godverdomme kut met bommen. Je bent mijn vriend, Hanki Panki. En nu gas! Don't stoppen! Trap dat ding helemaal in en drive zo fast als you can tot de end! We go home!'

'Are you sure, mister Bertus? I don't think your daughter and sister Trientje will like this.'

'Don't worrie, het loopt wel los met Flamingo en Trientje vergeeft iedereen. Faster!'

'Are you really sure, mister Bertus?'

*'Yes, I'm sure as de hel. We go home! Faster, Hanki Panki. **FASTER!**'*

DEEL I

REGINA

In mei 1976 waren tante Trientje en ik wereldnieuws. Ik was zes jaar en had rode pijpenkrullen, maar de kleur was niet terug te zien op de foto's. 'Heilige zuster en haar engel' kopte een krant in Texas. Een Braziliaans katholiek weekblad schreef over een Mariaverschijning voor de poorten van de hel. De hel was de abortuskliniek in ons dorp. Mijn tante en ik hadden geen idee dat we bekend zouden worden zonder dat iemand onze namen wist. We hadden geen prestatie geleverd of als enigen een ramp overleefd. Ik was bij mijn oma, die op me paste, en tante Trientje kwam op bezoek. Na de koffie keek oma op haar horloge en verkondigde dat ze ging demonstreren. 'Rooie wijven,' zei ze met opeengeklemd kaken waardoor haar dunne lippen verdwenen, 'hebben die gruwelijke babymoordfabriek bezet om sluiting te voorkomen.'

Ik schaamde me voor mijn haarkleur en kreeg angstvisioenen van krijsende heksen met op messen gespietste baby's. Dankzij mijn oma wist ik exact hoe een geaborteerde foetus er met tien, twaalf en veertien weken uitzag. Overal in haar huis lagen folders met Bijbelse waarschuwingen en afbeeldingen van uiteengereten onvolgroeide lichaampjes die zij voor de abortuskliniek aan zwangere vrouwen uitdeelde. Oma had me voor mijn zesde verjaardag een foetusachtig poppetje gegeven met een kaart waarop in haar keurige handschrift stond: *Psalm 139:13 want U hebt mijn nieren ge-*

schapen, mij in de schoot van mijn moeder geweven! Gefeliciteerd Regina, met je verjaardag. Nog diezelfde avond gooide mijn moeder het poppetje in de vuilnisbak. ‘Denk erom,’ zei ze, ‘het is je stiefoma. Je echte oma was normaal.’

Mijn stiefoma stond op, trok haar bruine jas aan en duwde een stapeltje folders in onze handen. In de spiegel in de gang inspecteerde ze haar korte permanent, terwijl tante Trientje de kapotte foetussen in de oneindige zakken van haar lange zwarte habijt liet verdwijnen. Die habijtzakken waren een vuilnisbak en de zak van Sinterklaas ineem. Onderweg spuwde oma haar gal over de moord op onschuldige kinderen en boetedoening. Ze liep marcherend voor ons in een vleeskleurige panty en instappers met lage hak.

‘Denk aan de zwabber, lief kind,’ zei tante Trientje en ze legde beschermend een arm om me heen. Tante Trientje had mij leren zwabberen. De oefening ging als volgt. Ik moest een rustig plekje opzoeken en de ogen sluiten. Vervolgens pakte ik een flinke zwabber en een emmer water en sopte mijn hoofd leeg. Daarna ging ik zwabberend door mijn keel richting mijn hart en de rest van mijn lichaam voor een grote schoonmaakbeurt. Al het vuil en de rottigheid van buiten zwabberde ik weg, had ze me uitgelegd, zodat ik vanbinnen weer fris en schoon werd. Zelf zwabberde tante minstens twee keer per dag, en daarnaast zong ze de hele dag psalmen alsof het kinderliedjes waren. In mijn leven ben ik niemand tegengekomen die zo rein is als mijn tante Trientje.

Binnen een kwartier stonden we voor de hekken van de abortuskliniek op de Herenweg in Heemstede. Wat ik me herinner was de uitgelaten sfeer die deed denken aan een dorpsbraderie. Muziek, vrolijkheid, een patatkraam op de stoep. In de voortuin van oma’s satanische moordfabriek zaten vrouwen, kinderen en wat mannen in het gras. Ze aten broodjes, zongen strijdliederen en lachten met elkaar. Niemand had rood haar, behalve ik, niemand zwaaide met messen waaraan bloedende foetussen waren geregen. De enige die er kwaad uitzag was mijn stiefoma, die bij een groepje gelijkge-

stemden ging staan. Een graatmagere man in zwarte pijen met een donkere zonnebril sprak door een microfoon over 'het zesde gebod van de wet des Heeren, gij zult niet doodslaan'.

Mijn tante vroeg of ik friet wilde, we gingen in de rij staan. Voor ons stonden twee jonge vrouwen die een bord vasthielden waarop NOOIT MEER BREINAALDEN stond. Mijn tante was dol op breien, ik kon me niet voorstellen dat iemand een hekel aan breinaalden had. Toen de vrouwen moesten afrekenen, hadden ze alleen papiergeld en de patatverkoper kon niet wisselen. Tante Trientje zei dat ze voor iedereen betaalde en rekende vier porties af. De vrouwen keken vreemd naar mijn tante, het was de eerste keer dat ik me schaamde voor haar enkellange jurk en schouderlange sluier. Pas jaren later begreep ik hoe uitzonderlijk haar gebaar was.

De zon scheen, tante wilde graag in de schaduw van de bomen in de voortuin eten. We wandelden het terrein op van de abortuskliniek en het ontging me niet dat alle ogen weer op haar gericht waren. Onbevreesd en vriendelijk knikkend liep Trientje langs de kortgerokte vrouwen, ze voerde een paar duiven frietjes en wees me op hun prachtige grijze kleur en hun pientere oogjes. Toen we onze puntzakken leeg hadden, verfrommelde tante die en stopte de prop in haar habijt. Uit de andere zak toverde ze een grote witte zakdoek waarmee ze mijn gezicht afveegde. Plotseling stond oma voor ons, die met opgeheven vinger en mond zonder lippen begon te preken. Wij begaven ons in het kamp van de babymoordenaars! Bloed kleefde aan hun handen! Ze wees naar de villa vlak achter ons. Nazidokters waren daar met een tweede Holocaust bezig terwijl wij patat met mayonaise aten! Ik werd zo bang van mijn oma dat ik van schrik de hand van tante Trientje greep waarin ze de katoenen zakdoek vasthield. En precies op dat moment werd de foto gemaakt die ons voor even wereldberoemd maakte. Dit was wat de mensen zagen: een woedende vrouw van middelbare leeftijd met opgeheven vinger tegenover een sereen glimlachende non die een angstig meisje en de witte vlag van de overgave vasthield, met aan

haar voeten vijf vredesduiven. Op het gebouw achter ons hing een spandoek. **LEGALISEER ABORTUS.**

De foto ging alle continenten over en werd geïnterpreteerd zoals het de signatuur van het periodiek uitkwam. Een Canadees feministisch tijdschrift schreef dat in het liberale en tolerante Nederland zelfs de nonnen voor abortus waren. Een christelijke krant uit Nieuw-Zeeland had het over een losgeslagen land met ontaarde geestelijken. Mijn oma kreeg een zenuwinkinking toen ze zichzelf de volgende dag op de deurmat terugvond in haar eigen katholieke krant en in het kamp van de bezetters was ingedeeld. **TEGENSTAN- DER SLUITING ABORTUSKLINIEK VAART FEL UIT TEGEN ZUSTER EN KIND** meldde het fotobijschrift.

Door die foto werd mijn oma nog radicaler, maar op dat moment stond ze, in grote onwetendheid over wat ging komen, te gillen op de toppen van haar kopstem. Tante Trientje liet haar zoals gewoonlijk begaan. Ze deed pas haar mond open toen de fotograaf haar camera liet zakken. ‘Dag Hansje,’ zei tante verrast. ‘Wat leuk dat jij hier ook bent.’ Of misschien zei ze iets anders. ‘Dag Hansje, ik wist niet dat je fotograaf was.’

Ik weet het niet meer. Ik weet ook niet waarom ik aan die bezetting van ruim veertig jaar geleden moet denken. Misschien is het omdat mijn tante nu uit eigen beweging het podium van het wereldnieuws wil betreden met haar idiote bezettingsplan. Of het komt doordat ik tegenwoordig over alles pieker uit het verre verleden, een van de symptomen van overspannenheid. Volgens de online zelftest die ik vanochtend op Schiphol invulde ben ik overspannen en moet ik mijn huisarts raadplegen.

Een stewardess vraagt wat ik wil drinken. ‘Gin-tonic,’ zeg ik, hoewel het nog geen middag is. Ik zet het bekertje met een schijfje citroen op het uitgeklapte tafeltje. Het zou beter zijn om te zwabberen in plaats van te drinken, maar ik heb het al zo lang niet meer gedaan. Tante Trientje vroeg het onlangs aan me. ‘Zwabber je nog

wel eens, kindje?’ Aan een innerlijke reinigingsbeurt ben ik zeker toe. Ik voel me de smerigste en walgelijkste persoon op aarde.

Als fixer ronselde ik arme drommels voor de commerciële televisie. Het laatste programma waarvoor ik werkte, *Extreme records*, deed me de das om. Ik spoorde kandidaten op voor de strijd om de grootste natuurlijke borstomvang, de rekbaarste huid, de slechtste adem of wie het verst kon ejaculeren. De uitzending van de sterkste vagina brak alle kijkcijferrecords. Het verbaasde me, er viel niets onoorbaars te zien. Zes vrouwen in trainingspak met een dunne kabel tussen de benen stonden in de studio op een rij. Voordat de uitzending begon hadden ze bij zichzelf een kunststof ei ingebracht waaraan dat kabeltje hing. Het kon bevestigd worden aan gewichten tot twaalf kilo. Door hun vaginaspiereen stevig aan te spannen konden de vrouwen de gewichten van de grond tillen. Ze kreunden van de inspanning, ze klonken als Venus en Serena Williams op Wimbledon. *Extreme records* verdween van de buis nadat een deelnemer bewusteloos was geraakt tijdens de live-uitzending waarin het erom ging wie het langst onder water de adem kon inhouden. Na veertien minuten liep de man ernstige hersenbeschadiging op.

‘Wil je iemand ontmoeten die buitengewoon is?’ vroeg tante Trientje toen ik een maand geleden huilend in haar kamertje zat in het woonzorgcentrum in Heemstede. Ik had haar opgebiecht dat ik het niet meer kon opbrengen om de langste, duurste, dikste, kleinste of sterkste te fixen. Details liet ik achterwege. Iedereen vindt het hilarisch als ik vertel over de loodgieter die geknield voor mijn keukenkastje lag met een tatoeage van een gigantische vuist boven zijn bilspleet en dat ik hem binnen een week jankend in het programma *Spijt* had zitten. Van mijn zoektocht met meetlint naar de vrouw met het langste schaamhaar moet ik op feestjes ook altijd verslag doen. Maar de enige die ik uit gène nooit iets vertelde over mijn werk, alleen als het ging om een blaffende kat, is mijn tante.

‘Wil je iemand ontmoeten die buitengewoon is?’ herhaalde tante haar vraag terwijl ze de zwarte sluier op haar hoofd verschik-

te. Twee tamme witte golfjes, meer viel er van haar kapsel niet te zien. Nee, dacht ik. U bent buitengewoon, daarom zit ik hier, om mijn vuile ziel te reinigen. Sommige mensen zuigen het licht op als parasieten en stralen niets anders uit dan duisternis, maar tante Trientje is geboren met een aureool. Hoewel ze aan de zware kant is met haar lengte van een meter vijfenvijftig en lichaamsgewicht van zeventig kilo, bevindt ze zich in een permanente toestand van lichtheid, en licht weegt niks. Ik geloof niet in God, maar wel in Trientje: zij is grappig, wijs, liefdevol, krachtig, vergevingsgezind en beschikt over al die andere eigenschappen waar ik huiduitslag van krijg als die allemaal in een en dezelfde persoon verenigd zijn, maar niet bij haar.

In mijn kindertijd verrichtte tante Trientje wonderen, kleine weliswaar, die nooit in het grote boek der wonderen zouden worden opgenomen, maar voor mij waren het bovennatuurlijke verschijnselen. Ze speelde poppenkast op mijn school en liet de grootste chagrijnen schateren. Ze zat op de eerste rij tijdens mijn afscheidsmusical en was de enige wie het niet was opgevallen dat onze balletpakjes doorschijnend waren. Ouders spraken er schande over, met uitzondering van tante Trientje die alleen de kinderen zag. Ze was de enige die mijn stiefoma de mond kon snoeren zonder stemverheffing. Een buitenaardse prestatie. Tante Trientje werkte vroeger in een huis voor ongehuwde moeders en volgens oma woonden daar onechte kinderen. 'Onechte kinderen bestaan niet,' zei tante. 'Ze zijn zo echt als elk ander kind.' We zaten buiten in de tuin aan de verjaardagstaart terwijl mijn moeder koffie inschonk en tot duizend telde. Mijn oma werd witheet. 'Ze gaan naar de hel,' tierde ze, terwijl ze stukjes taart sproeide.

'De hel bestaat ook niet, Annie,' zei tante geduldig. 'Je moet alleen de mooie verhalen uit de Bijbel geloven.' Ik denk dat mijn stiefoma Trientje ook een onechte non vond, maar ze zweeg. Tenslotte was tante een bruid van God en veel dichterbij Hem kon een mens niet komen.